

partes; *Animã* autẽ *rationalem* statui rectẽ efficiẽtem A.M. causãam
extra controversiam est. Modò enim præmonui, de iis actionibus
sermonem mihi futurum, quæ hominĩ, quatenus homo, sunt pro-
priae. Quoniam itaq; homo per rationalem animam est homo,
eccui alii principio adsignanda erit efficiendi moralium actionũ
vis, quàm animæ ratione præditæ? Ea verò curatoriũ iudicio o-
pus disquisitionis habet, cuiusmodi potentiarum rationalis animæ
vendicanda veniat ratio efficiendi moralem actum? Ac pro *in-*
tellectu quidem haud pauci decertant, iis cum maximè moti ra-
tionibus, quod voluntas nunquam feratur in incognitum, sed in-
tellectũs operã necessariò indigeat, qui objectum eidem offerat,
formalem bonitatis rationem in eo ostendat, media ad obtinen-
dum finem idonea & sufficientia, subministret, ac de illorum ha-
bitudinẽ ferat iudicium, & deniq; voluntatem ipsam suò modò
determinet. Verum enim verò, quamvis hæc omnia, si cum grano
salis accipiantur, sano sensu concedere possim, inde tamen neu-
riquam inferri potest, intellectum esse veram & adæquatam effi-
ciendarum moralium actionum causãam. Largimur facile hæc
munia intellectui, quibus in voluntatis fungitur usum, & ea pro-
pter ejus concursum ad voluntatis actus eliciendos ipsimet *ante-*
cedenter ac *presuppositivè* requirimus, efficientem verò, ac *primò*
causalem influxum ei denegamus. Sed nec *determinari* ab intellectu
voluntas dicitur rectẽ, nisi id intelligas non *quoad exercitium a-*
ctus sed *eiusdem specificationem*, de quã tamen mihi hic non est ser-
mo; ac tum determinationem capias *pro motione aliquã volunta-*
ris, concurrente ad ejus actus non *effectivè*; sed modò *finaliter*.
Id quòd calculò suò confirmat *Thomas 1. 2. quest. 9. articul. 1. se-*
q̃ *à se ipsã; sed ab intellectu quidem movetur secundum rationem*
objecti, à seipsã verò quantum ad exercitium actus, secundum ratio-
nem finis.

VI. Innuimus modò, quòd *voluntas* seipsam quoad exerci-
tium actus moveat: quã motione tangit quoq; non saltem *poten-*
tias sibi subjectas, sed ipsam etiam *intelligendi facultatem, quoad ex-*
ercitium. Unde sequitur, quòd *proxima A.M. causa efficiens meri-*
tò statuatur. Nam quoniam, *nullo interveniente alio*, movet hu-
manæ